

VASTUTUSTUNDLIK KOOSTÖÖ

Tööandja kohustused ja vastutus kroonilise haiguse või puudega töötaja puhul

Eesti Reumaliidu ja Eesti Sclerosis Multiplexi ühingute liidu teabepäev

TÖÖANDJA MÕTLEB LÄBI ...

- ❖ kas töökohale on olemas tervisenõuded
  - riskianalüüs, ohutegurite mõju tundmine
  - vastunäidustused
- ❖ milliseid isikuomadusi töötajalt eeldatakse

TULEVANE TÖÖTAJA - kas mina ja töö (nii tervis kui vaim) sobime omavahel – ambitsioonid ja reaalsustaju

ETTEVALMISTUMINE

- ❖ läbirääkimiste käigus on pooltel kohustus avaldada töösuhte jaoks olulisi andmeid (*tööandja räägib ka terviseriskidest*)
- ❖ keelatud on nõuda andmeid, mille osas tööandjal puudub õigustatud huvi (*nt käsitlevad ebaproportsionaalsel eraelu, tervist*)
- ❖ võrdne kohtlemine – vältida diskrimineerimist mistahes, sh puude alusel

NB! Enda kohta internetiavarustesse läkitatud teave võib jääda sinna tiirlema määramata ajaks

ESIMESED PÄEVAD...

- ❖ kui isik teeb teisele isikule tööd, mille tegemist võib vastavalt asjaoludele oodata üksnes tasu eest, eeldatakse, et tegemist on töölepinguga
- ❖ tööleping sõlmida enne tööleasumist
- ❖ töötaja koolituse, väljaõppe, juhendamise korraldamine (töökorralduse reeglid, tööohutusjuhendid)
- ❖ seadusest töötaja kahjuks kõrvale kalduv kokkulepe on üldjuhul tühine

MILLEKS TERVISEKONTROLL?

- ❖ kohustuslik, kui töötaja tervist võib töö käigus mõjutada töökeskkonna ohutegur või töö laad
- ❖ võimalikud avastatud vastunäidustused:
  - nõuavad töökeskkonna mõistlikku ümberkujundamist
  - välistavad puudega inimese edasise töötamise
  - aitavad vältida töötaja tervise edasist kahjustamist

TERVISEKONTROLL

- ❖ töötaja eelnev tervisekontroll TTOS § 13 lg 1 p 7' alusel enne tööleasumist, kui on:
  - öötöö
  - tööd pliühenditega (*VV 20.06.2000 määrus nr 193 §3 lg 1 p 1*)

- ❖ esimese kuu jooksul alates tööleasumisest (*tervisekontrolli kord, SoM 24.04.2003 määrus nr 74*)

- ❖ perioodiline tervisekontroll töötamise ajal

Tervisekontroll viiakse läbi tööandja kulul ja töö ajal (*või see aeg arvestatakse töötaja hulka*) ⁶

TÖÖAEG

- ❖ täistööaeg 40 tundi nädalas
- ❖ töovahetuse max pikkus 13 tundi
- ❖ tööaeg (koos ületundidega) kokku ei tohi ületada keskmiselt 48 tundi nädalas
- ❖ summeeritud tööaja arvestuse kohaldamises lepitakse kokku töölepingus
- ❖ ületunnitööd tehakse poolte kokkuleppel

PUHKEAEG

- ❖ tööpäevasisene puhkeaeg vähemalt 30 minutit 6-tunnise töötamise kohta (*üldjuhul tööajast väljas*)
- ❖ igapäevane katkematu puhkeaeg vähemalt 11 järjestikust tundi
- ❖ iganädalane katkematu puhkeaeg 48 järjestikust tundi

TÖÖVÕIMETUSPENSIONÄRI PÕHIPUHKUS

- ❖ -töövõimetuspensionile saava töötaja igaaastane põhipuhkus on 35 kalendripäeva (*TLS § 57*)
- ❖ õigusest saada pikemat põhipuhkust peab töötaja ise tööandjat teavitama
- ❖ kalendriaastal, millal töötajale määratakse või lõpetatakse töövõimetuspension, on tal õigus saada 35 päeva põhipuhkust

TÖÖVÕIMETUSPENSIONÄRI PÕHIPUHKUS

- ❖ 28 kalendripäeva üle-tav puhkuseosa (7 kp) hüvitatakse tööandjale riigieelarvest sotsiaal-kindlustusametile vastava avalduse esitamisel
- ❖ tööandjale hüvitatakse töötaja poolt reaalselt kasutatav puhkuseosa, mitte töölepingu lõppemisel makstava puhkusehüvitise osa

SOTSIAALMAKSU MAKSMISE ERISUS

- sotsiaalmaksuseaduse (SmS) alusel tasub riik osaliselt sotsiaalmaksu töötava töövõimetuspensionäri eest - §-s 2¹ on nimetatud kuumäär, mis 2013.a on 290 €
- töötasu osalt, mis ületab kuumäära, maksab sotsiaalmaksu tööandja
- tööandja (äriühing) esitab SKA-le igal kuul riigipoolse sotsiaalmaksu ülekandmise taotluse. Riigipoolse sotsiaalmaksu maksmise kohustuse tekkimise päevaks loetakse töösuhte tekkimise päev või töötajale töövõimetuspensionimääramise päev
- töötaja tõendab tööandjale, et tema on töövõimetuspensionisaaja, esitades pensionitunnistuse, kus peab olema märgitud vastava pensioniliigi ja tähtaja kohta

PUUDEGA TÖÖTAJA TÖÖKOHT

- ❖ **TTOS § 10´ lg 4** alusel tuleb puudega töötaja töö, töö-vahendid ja töökoht kohandada tema ke-halistele ja vaimsetele võimetele
- ❖ kohan-damine seisneb tööandja ehitise, tööruu-mi, töökoha või töövahendi puudega isiku-le ligipääsetavaks ja kasutatavaks muutmises
- ❖ nõue kehtib ka üldkasutatava-te liikumisteede ja olmeruumide kohta, mi-da puudega töötajad kasutavad

ETTEVÕTLUSEGA SEOTUD KULUD

- ❖ töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (*TTOS*) ja selle alusel antud õigusaktide järgi käsitletakse tööandja poolt töötajate tervishoiule, samuti töötajate ohutu ja turvalise töökeskkonna tagamiseks tehtavaid kulutusi ehk tööandja poolt oma kohustuste täitmiseks tehtud kulutusi ettevõtlusega seotud kuludena

Peamised töötervishoiuga seotud valdkonnad, kus tööandjal võib tekkida maksukohustus, kuid mille kulused saab teatud osas siduda ettevõtluskuludega

❖ RISKIANALÜÜS JA TEGEVUSKAVA

TTOS § 13 lg 1 sätestab tööandja töökeskkonnaalased kohustused ja kõik nende kohustuste täitmisega seotud kulud on maksuvabad – *nt korraldada sisekontroll, koostada riskianalüüs ja tegevuskava*

❖ ESMAABIVAHENDID

kindlustada esmaabivahendite olemasolu töökohtadel ja ruum, kus saab anda esmaabi ja hoida kannatanut arstiabi saabumiseni - selle kohustuse täitmine ei too kaasa maksukohustust. *Kuidas esmaabivahenditele tehtud kulud on ettevõtlusega seotud? – mõistlikud kogused*

❖ VAKTSINEERIMINE

VV 05.05.2000 määrus nr 144 Bioloogilistest ohutegurites mõjutatud töökeskkonna tervishoiu ja tööohutuse nõuded - mitte kõik töötajad, aga need, kes riskianalüüsis välja toodud kui ohuteguriga kokku puutujad

❖ PRILLID

VV 15.11.2000 määrus nr 362 Kuvariga töötamise tervishoiu ja tööohutuse nõuded – tööandja peab arsti tõendi alusel hankima prillid vm nägemist korrigeerivad vahendid või kokkuleppel hüvitama maksumuse

TÖÖTERVISHOUIARSTI SOOVITUSED

- ❖ tööandja peab tagama, et töötaja tervis tema juures töötades ei halveneks, mistõttu selle kohustuse täitmiseks tehtavad kulud on ettevõtlusega seotud
- ❖ maksustamisele ei kuulu töötervishoiuarsti soovitusel konkreetsel isikule tulenevalt tema töö iseloomust ennetustegevuseks või taastusraviks tehtavad kulud

TÖÖLEPINGU LÕPPEMINE

- ❖ nii töötaja kui tööandja võib katseajal 15-päevase etteteatamisega töölepingu lõpetada, kui tervis ei ole vastav kokkulepitud töö tegemiseks (*TLS § 86*)
- ❖ tööandja võib erakorraliselt töölepingu üles öelda, kui töötaja ei ole pikka aega tulnud toime tööülesannete täitmisega tervises seisundi tõttu, mis ei võimalda töösuhet jätkata (*TLS §88 lg1 p1*)
- ❖ töötaja võib töölepingu erakorraliselt üles öelda, kui tervises seisund ei võimalda tal kokkulepitud tööd teha ja tööandja ei võimalda talle sobivat tööd (*TLS § 91 lg3*)

KUS LEIDA INFOT TÖÖSUHETE KOHTA?

- Sotsiaalministeeriumi koduleht: www.sm.ee
- Tööinspektsiooni koduleht: www.ti.ee
- Tööelu portaal: www.tooelu.ee
- Riigi õigusabi: <http://www.just.ee/106>
- Juristi infotelefon: 640 6000 E - R 9.00 – 15.00
- Küsimusi saab esitada e-kirja teel: jurist@ti.ee
- Juristid võtavad vastu kohalikes kontorites

**TÄNAN TÄHELE PANEMAST JA
KAASA MÖTLEMAST!**

Käesolevad slaidid on autoriõiguse objekt,
autor: Tööinspektsioon. Slaidid on kasutamiseks
teabepäevadel osalenud isikutele õppetöö
eesmärgil.